

Культура 9

Лекція #12в:

ДЕРЕВ'ЯНА

АРХІТЕКТУРА

РЕГІОНАЛЬНІ

ТИПИ БУДОВИ

- ❖ Як знаємо, будова дерев'яних будинків в Україні сягає в давнє минуле.
- ❖ Теж знаємо, що переважаюча більшість дерев'яних будинків які залишилися по сьогодні становлять сакрального або церковного будівництва.
- ❖ Форми і техніка будови цих церков коріняться у місцевих традиціях будівництва, які часто сягають до перед-християнські часів.

Церкви:

- 1 - Сумщина;
- 2 - Київщина;
- 3 - Дніпропетровщина;
- 4 - Вінничина;
- 5 - Харківщина

- 6 - Львівщина;
- 7 - Волинь;
- 8 - Луганщина;
- 9 - Гуцульщина;
- 10 - Закарпаття;
- 11 - Чернігівщина

❖ Архітектори та історики огруповують ці церкви в околиці в яких вони знаходяться, яктакож і на регіональний стиль в яким ці церкви збудовані.

❖ Ці стилі/типи такі:

- Бойківський тип
- Гуцульський тип
- Лемківський тип
- Закарпатський тип
- Лівобережний тип
- Подільський тип
- Волинський тип
- Буковинський тип
- Холмсько-Підляський тип
- Придніпровський тип

БОЙКІВСЬКА

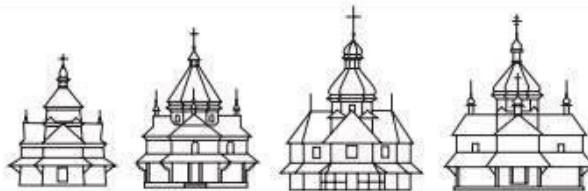
БУКОВИНСЬКА

ВОЛИНСЬКА

ГУЦУЛЬСЬКА

ЗАКАРПАТСЬКА

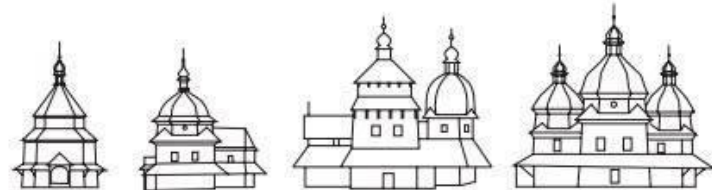
НАДДНІПРЯНСЬКА
Середньонаддніпрянська,
Київська

ЛЕМКІВСЬКА

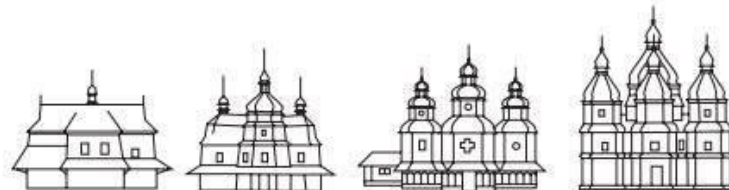
ОПІЛЬСЬКА

ПЕРЕДКАРПАТСЬКО-ПОДНІСТРОВСЬКА

ПОДІЛЬСЬКА
Західна, Східна

ПОЛТАВСЬКА

ПОКУТСЬКА

СЛОБОЖАНСЬКА
Західна, Центральна
(Охтирська),
Лиманська, Східна

ЧЕРНІГІВСЬКА
(Чернігівсько-Сіверська)

БОЙКІВСЬКІЙ ТИП

БОЙКІВСЬКА

- ❖ Складається із трьох квадратів, або зрубів, зложених одним рядом.
- ❖ Над кожним зрубом стоїть вежа, з тим що центральна вежа найбільша і найвища.
- ❖ Підбанники/вежі мають численні яруси (layers) та заломи.

➤ Церква Св. Миколи, с. Кривки (Шевченківський гай, Львів), 1763 р.

➤ Михайлівська церква, с. Тисовець, Львівщина, 1863.

➤ Церква
Пресвятої
Євхаристії, з
села Волосянка,
Львівщина,
1804.

➤ Церква Собору Пресвятої Богородиці, с. Матків., Львівщина, 1848.

- Церква Богоявлення Господнього, с. Лисовичі, Львівщина, 1755.

ГУЦУЛЬСЬКИЙ ТИП

ГУЦУЛЬСЬКА

- ❖ Переважно хрещата (п'ятизрубна) форма церкви.
- ❖ Над центральним зрубом стоїть восьмигранна пірамідноподібна вежа.
- ❖ Над іншими зрубами, знаходимо двосхилий дах із причілкою (боковою стінкою).

➤ Церква Різдва Пресвятої Богородиці, с. Криворівня, Іванофранківщина, 1719.

➤ Троїцька церква, с. Микуличині, Івано-Франківщина, 1868.

➤ . Церква св. Іоана Милостивого, Яремче , Івано-Франківщина, 1663 р.

(c)anderver.livejournal.com

➤ Церква Різдва Богородиці у Ворохті,
Івано-Франківщина, 1615 р.

ЛЕМКІВСЬКІЙ ТИП

ЛЕМКІВСЬКА

- ❖ Тридільна, трибанна церква.
- ❖ Ця церква подібна до бойківського типу церкви, тільки що вежа над бабинцем є найвища.
- ❖ Центральна вежа (над навою) нижча, але вона є ширша, більша та пірамдальна.
- ❖ Над вівтарем стоїть найнижча вежа.

➤ Церква св. Миколая у Бодруджалі, Словаччина, 1658.

- Церква святої Параскеви, с. Квятонь, Польща, 1700.
- ЮНЕСКО: Список Світової спадщини.

➤ Церква Покрови Пресвятої Богородиці, с. Канора,,
Закарпаття, 1792.

➤ Шелестівська
Михайлівська
церква, Ужгород,
Закарпаття, 1777.

➤ Церква святого Якова, с. Поворозник, Польща, 1604.

ЗАКАРПАТСЬКИЙ ТИП

ЗАКАРПАТСЬКА

- ❖ Тридільна церква, але лиш з однією вежею.
- ❖ Вежа на закарпатській церкві височіє над бабинцем.
- ❖ Ця вежа збудована у формі ґотицької вежі із гострим шпилем та з малими вежами на рогах її даху.
- ❖ Сртімкі, двосхилі дахи покривають два інші зруби.

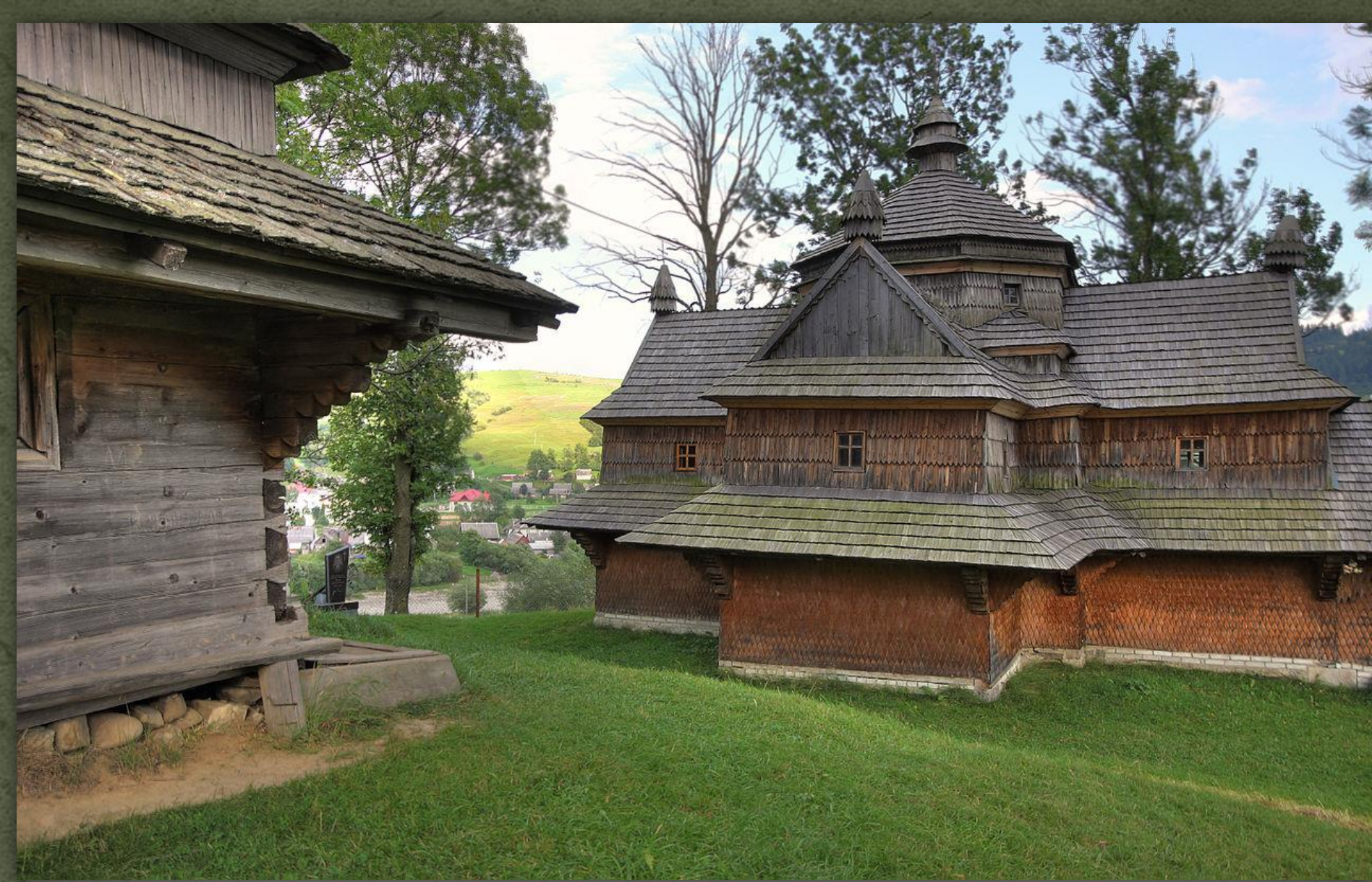
➤ Церква св. Параскеви, с. Олександрівка, Закарпаття, 1753.

➤ Церква Святого Миколи Чудотворця, с. Ізки, Закарпаття, 1751.

- Церква Вознесіння Господнього, с. Ясіня, Закарпаття, 1824.
- ЮНЕСКО: Список Світової спадщини.

➤ Церква святого Миколая, с. Сокирниця, Закарпаття, 1704.

ПІДГОТОВИВ МГС. АНДРІЙ ПЕРЕКЛІТА

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА
ТОВАРИСТВА
“РІДНА ШКОЛА”
В ДЕТРОЙТІ